

Editörden

Değerli Nefroloji Hemşireliği Dergisi Okurları;

Dergimizin 2020 yılı Mayıs-Ağustos sayısı ile yine sizlerle birlikteyiz. Nefroloji hemşireliği alanındaki gelişmelere ek olarak tüm yaşantımız boyunca her anlamda tarihsel izler bırakacak süreçler içinde bulunmaktayız. 2019 yılı sonuna doğru etiolojisi bilinmeyen pnömoni vakalarıyla Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan kentinde ortaya çıkıp, oradan tüm dünyaya yayılan ve daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019-nCoV) salgını ile karşı karşıya kaldık. Bu etkenin oluşturduğu hastalık COVID-19 olarak adlandırıldı ve dünya genelinde pandemiye neden oldu ve hala etkileri bugün de sürmektedir. Bu süreçten elbette ülkemiz de etkilendi. Toplumun her kesiminde, her boyutta etkilenmeden söz etmek mümkündür. Özellikle 65 yaş üstü, kronik hastalığı olan ve immün sistemi baskılanmış bireylerin öncelikli risk grubu olarak tanımlanmasının ardından toplumun tüm kesimi pandeminin olumsuz etkilerini kendi içinde yaşamaya başladı. Görünmeyen bir zararlıya karşı verilen mücadelede bireylerin fiziksel, sosyal, ruhsal, ekonomik etkilenmeleri farklılıklar gösterse de, ülkeler ve devletler düzeyinde tıbbi, sosyal, mesleki, politik, ekonomik, etik ve ahlâki sorunların yaşandığı durumlarla da karşılaşıldı. Bununla birlikte her ülke ve toplum için ortak amaç; sağlık bakım sistemlerinin sürdürülebilirliğini ve etkinliğini sağlamaya çalışmaktır. Küresel ve ulusal çapta sağlık bakım sistemlerinin COVID-19 ile mücadelelerinin yanı sıra akut ve/veya kronik sağlık sorunları olan bireylerin tanı, tedavi ve bakım hizmetlerinin devamlılığını da sürdürmeleri gerekmektedir. Çünkü salgın süreçlerinde kronik hastalıklara bağlı mortalite oranlarının her zamankinden daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Hemşirelik mesleği açısından bu duruma baktığımızda COVID-19 pandemisi ile mücadele sürecinde meslektaşlarımızın en ön saflarda yer aldığını görmekteyiz. Özellikle acil servis ve yoğun bakım birimlerinde çalışanlar başta olmak üzere tüm meslektaşlarımızın; enfekte olan veya risk taşıyan bireylerin tedavi ve bakım hizmetlerinde ne kadar özveri ve fedakarlıkla çalıştıklarını biliyor ve görüyoruz. Geçen yıl Dünya Sağlık Örgütü 2020 yılını "Hemşire ve Ebe Yılı" ilan ettiği zaman, hiç kimse hemşirelik mesleğinin bu kadar görünür olacağını hayal bile edemezdi. Bu salgın süreci; hemşirelerin aslında ne yaptığını ve neler yapabileceğini, sağlık bakım sistemi içindeki etki payının ne kadar güçlü ve yüksek olduğunu gösterdi. Bir anlamda 2020, hemşireliğin bakım sanatını ve bilimini birleştiren bir meslek olduğunu ortaya koydu. Bu vesileyle tüm meslektaşlarıma 12 Mayıs Dünya Hemşireler Gününü kutluyorum.

Nefroloji hemşireleri olarak hizmet verdiğimiz hasta grubunun özellikleri gereği pandemi sürecinde de tedavi ve bakım uygulamalarının güvenli bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir. Diyaliz tedavisi alan ve organ transplantasyonu süreçlerini yaşayan veya süreçleri devam eden nefroloji hastalarında enfeksiyondan korunma önlemleri daha fazla önem kazanmaktadır. Bunun bilincinde olarak ulusal ve uluslararası tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile birlikte harekete geçen hemşireler, pandemi sürecinde enfeksiyonun yönetiminde önemli sorumluluklar üstlendiler. Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği tarafından oluşturulmuş olan COVID-19 komisyonu meslektaşlarımıza ve hastalarımıza COVID-19 enfeksiyonundan korunma ve güvenli bakımı sürdürmeye yönelik rehberler hazırlamıştır.

Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği ve The European Dialysis and Transplant Nurses Association /European Renal Care Association(EDTNA/ERCA) nefroloji alanında çalışan hemşireler başta olmak üzere tüm sağlık çalışanlarını multidisipliner bir anlayışla destekleyen Avrupa kaynaklı uluslararası hemşirelik organizasyonu işbirliği içerisinde çalışmalarına devam etmişleridir. Salgın süreci boyunca da web ve medya kanallarıyla meslektaşlarımıza ve hastalarımıza COVID-19 enfeksiyonundan korunma ve güvenli bakımı sürdürmeye yönelik eğitim materyalleri hazırlamışlardır. EDTNA/ERCA tarafından hazırlanan Broşürler (<https://www.edtnaerca.org/coronavirus>, 2020 Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği tarafından Türkçeye çevirtilerek meslektaşlarımızın ve hastalarımızın kullanımına sunulmuştur. Nefroloji Hemşireleri Dergisi Yayın Kurulu olarak bizler de büyük bir emek ve özveri ile hazırlanan bu materyalleri siz değerli okuyucularımızla buluşturmak için bu sayımızda yayınlama kararı aldık. Bu konudaki katkıları ve işbirlikleri için aynı zamanda EDTNA-ERCA Ülke Temsilcimiz olan Prof. Dr. Mukadder Mollaoğlu'na, Doç. Dr. Yaprak Sarıgöl Ordin'e, Türk Nefroloji, Diyaliz ve Transplantasyon Hemşireleri Derneği Başkanı Ayten Karakoç ve Yönetim Kurulu Üyesi Sevginar Şentürk'e ve derneğimizin COVID-19 Komisyonu üyelerine teşekkür ediyorum.

Dergimizin bu sayısında yukarıda sözü edilen hasta rehberleri dışında; nefroloji hemşirelerinin kanıta dayalı uygulamalarını gerçekleştirmelerine ışık tutacağımızı düşündüğümüz 5 araştırma ve 3 derlemeye de yer verdik. Sağlıklı günler ve keyifli okumalar dileriz.

Bir sonraki sayıda buluşmak dileğiyle,

Sevgi ve saygılarımla,

Prof. Dr. Yasemin TOKEM
Editör, Nefroloji Hemşireliği Dergisi
31 Mayıs - 2020